

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 13, 2025

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:653](#) 22-04-2025

Heeft de rechtbank ten onrechte de klaagster ontvankelijk geacht in haar beklag en vervolgens eveneens ten onrechte dit beklag gegrond verklaard?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:646](#) 22-04-2025

Is er sprake van wederspanning als bedoeld in artikel 180 en 182 Sr?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:645](#) 22-04-2025

Kon het hof oordelen dat de vennootschap aanmerkelijk onvoorzichtig, onachtzaam en nalatig heeft gehandeld en dat de dood van de werknemer (mede) aan haar schuld is te wijten?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:643](#) 22-04-2025

Is sprake is van 'onderzoek' als bedoeld in artikel 8 lid 5 WVV 1994, nu verdachte in strijd met strikte waarborgen niet schriftelijk in kennis is gesteld van het resultaat van het bloedonderzoek en van het recht op tegenonderzoek?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:642](#) 22-04-2025

Kon het hof aannemen dat verdachte geen (BRP-)adres had en kon het verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:641](#) 22-04-2025

Kan het oordeel dat de verdachte de wetenschap had van de invoer van cocaïne voldoende worden afgeleid uit de bewijsmiddelen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:639](#) 22-04-2025

Kon het hof geen beslissing nemen over het geheugenkaartje, omdat dit voorwerp niet op beslaglijst staat vermeld?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:631](#) 22-04-2025

Bewijsklachten.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:630](#) 22-04-2025

Bewijsklachten.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:629](#) 22-04-2025

Klachten over de opgelegde maatregelen.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:628](#) 22-04-2025

Ambtshalve beoordeling jeugdzaak.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:627](#) 22-04-2025

Heeft het hof ten onrechte het beroep op noodweer verworpen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:620](#) 22-04-2025

Kunnen het misdrijf omschreven in artikel 337 Sr en het bewezen verklaarde witwassen ten opzichte van elkaar worden aangemerkt als soortgelijke feiten als bedoeld in artikel 36d Sr?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:594](#) 22-04-2025

Kon het hof oordelen dat door het hof vastgestelde gedragingen geen ‘aanranding van persoonlijke waardigheid’ als bedoeld in artikel 6 lid 1 onderdeel c WIM opleveren?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:578](#) 15-04-2025

Kan in een beklag op beslag worden geklaagd over de uitgrijping van gegevens, en mocht de rechtbank oordelen dat zij onbevoegd was om te beslissen over het verzoek tot vernietiging of verdere uitgrijping van geheimhoudersinformatie?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:524](#) 15-04-2025

Is degene die de vordering van de benadeelde partij heeft ingesteld, bevoegd de rechtspersoon te vertegenwoordigen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2025:468](#) 01-04-2025

Kon het hof verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat door het hof vastgestelde gedragingen geen ‘aanranding van persoonlijke waardigheid’ als bedoeld in artikel 6 lid 1 onderdeel c WIM opleveren?

Kon het hof oordelen dat door het hof vastgestelde gedragingen geen ‘aanranding van persoonlijke waardigheid’ als bedoeld in artikel 6 lid 1 onderdeel c WIM opleveren?

Het juridische kader

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 6 lid 1 aanhef en onder c Wet internationale misdrijven (WIM). Daarom moet worden aangenomen dat de in de tenlastelegging voorkomende woorden ‘in zijn/hun persoonlijke waardigheid heeft aangerand (en/of) (in het bijzonder) vernederend en/of onterend heeft behandeld’, zijn gebruikt in de betekenis die deze woorden hebben in die bepaling.

Artikel 6 lid 1 WIM verwijst naar het gemeenschappelijk artikel 3 van de Verdragen van Genève. Daarmee wordt, gelet op artikel 1 lid 1 aanhef en onder a WIM, bedoeld op artikel 3 van:

- het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag (I) voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde (*Trb.* 1951, 72);
- het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag (II) voor de verbetering van het lot der gewonden, zieken en schipbreukelingen van de strijdkrachten ter zee (*Trb.* 1951, 73);
- het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag (III) betreffende de behandeling van krijgsgevangenen (*Trb.* 1951, 74);
- het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag (IV) betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd (*Trb.* 1951, 75).

Artikel 3 aanhef en onder (1) (c) in elk van de Verdragen van Genève luidt:

‘In the case of armed conflict not of an international character occurring in the territory of one of the High Contracting Parties, each Party to the conflict shall be bound to apply, as a minimum, the following provisions:

(1) Persons taking no active part in the hostilities, including members of armed forces who have laid down their arms and those placed hors de combat by sickness, wounds, detention, or any other cause, shall in all circumstances be treated humanely, without any adverse distinction founded on race, colour, religion or faith, sex, birth or wealth, or any other similar criteria. To this end, the following acts are and shall remain prohibited at any time and in any place whatsoever with respect to the above-mentioned persons:

(...)

(c) outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment’.

4.4.1 De geschiedenis van de totstandkoming van de WIM (Wet van 19 juni 2003, houdende regels met betrekking tot ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht (Wet internationale oorlogsmisdrijven), *Stb.* 2003, 270) houdt onder meer in:

- de memorie van toelichting:

‘De voorgestelde Wet internationale misdrijven is een brede wet, strafbaar stellende «de ernstigste misdrijven die de gehele internationale gemeenschap met zorg vervullen» (preambule van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof, 17 juli 1998, *Trb.* 2000, nr. 120; hierna ook wel: het Statuut van het Strafhof). Het gaat hier om het misdrijf genocide, misdrijven tegen de menselijkheid, foltering en oorlogsmisdrijven.

(...)

Voordat hieronder in algemene zin wordt ingegaan op de vier categorieën van internationale misdrijven die in deze wet worden strafbaar gesteld, verdient de wijze van omschrijving van de delicten kort enige toelichting. Zoals zal blijken is voor de delictsomschrijvingen aansluiting gezocht, doorgaans letterlijk, bij de internationale instrumenten waarin de feiten als misdrijf zijn aangemerkt. Dit betekent in sommige gevallen dat de delictsomschrijvingen beknopter zijn en termen bevatten die algemener – zo men wil: vager – zijn dan in het Nederlandse strafrecht gebruikelijk is. Niet gepoogd is om de internationale omschrijvingen als het ware te vertalen in – uitgewerkte – Nederlandse delictsomschrijvingen. Dit zou een miskennis zijn van het internationale karakter van de misdrijven en de «worteling» in verdragen en ongeschreven recht zoals neergelegd in internationale jurisprudentie (soms

verwijzen de delictsomschrijvingen zelfs door naar achterliggende normen van internationaal recht, zoals bij deportatie (artikel 1, eerste lid, onder c) en ernstige vrijheidsberoving (artikel 4, eerste lid, onder e), zie hierover de artikelsgewijze toelichting). De regering is het niet eens met de in de consultatieronde wel gehoorde stelling dat deze aansluiting bij de internationale delictsomschrijvingen op sommige punten tot spanning met de lex-certa-eis leidt. Daarbij merkt zij op dat waar het gaat om de eis dat voor de burger duidelijk is wat wel en wat niet mag, wel enige relativisering op haar plaats is, nu het bij de internationale misdrijven in het algemeen gaat om de ernstigste misdrijven, die als het ware in een internationaal, gemeenschappelijk rechtsbewustzijn zijn geworteld.

Voor «vertaling» in eigen Nederlandse delictsomschrijvingen is voorts niet gekozen, omdat dit het risico in zich zou bergen dat de Nederlandse wet zou afdrijven van de internationaal gehanteerde invulling van de misdrijven. Dit is niet wenselijk. De Nederlandse rechter dient zich dan ook voor de invulling van delictsbestanddelen (objectieve en subjectieve) en voor het trekken van de grenzen van strafrechtelijke aansprakelijkheid te oriënteren op het internationale recht dienaangaande, zoals onder andere neergelegd in het Statuut van het Internationaal Strafhof en de op de voet van artikel 9 van het Statuut van het Strafhof opgestelde Elementen van Misdrijven, die dienen als hulpmiddel bij de interpretatie van de misdrijven.

(...)

Strafmaat

(...)

De grove schendingen van de Verdragen van Genève en Protocol I kennen als strafmaximum levenslange gevangenisstraf, of tijdelijke van ten hoogste twintig jaren, of geldboete van de vijfde categorie. Een dergelijke straf is ook gesteld op schendingen van gemeenschappelijk artikel 3 van de Verdragen van Genève (zie artikel 6, eerste lid, van het voorstel), aangezien de in dat artikel opgenomen basisregels als dusdanig fundamenteel worden beschouwd dat schending daarvan ten tijde van een niet-internationaal gewapend conflict naar huidige rechtsopvattingen kan worden gelijkgesteld met de grove schendingen ten tijde van een internationaal gewapend conflict.'

(*Kamerstukken II 2001/02, 28337, nr. 3, p. 1, 5 en 13.*)

- in de transponeringstabel die is opgenomen in die memorie van toelichting is vermeld dat artikel 6 lid 1 onder c WIM correspondeert met artikel 8 lid 2 onder (c) (ii) van het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof, *Trb.* 2000, 120 (hierna: Statuut) en is overgenomen

van gemeenschappelijk artikel 3 van de Verdragen van Genève.

(*Kamerstukken II* 2001/02, 28337, nr. 3, p. 15.)

- de memorie van antwoord (Eerste Kamer):

‘Nu het onderhavige wetsvoorstel betrekking heeft op internationale misdrijven, zal bij de interpretatie en toepassing van de delictsomschrijvingen van die misdrijven steeds ook de daaraan door andere dan de Nederlandse rechter gegeven interpretatie van belang kunnen zijn. Dat betreft niet alleen de jurisprudentie van de tribunalen voor Joegoslavië en Rwanda, alsmede het Internationaal Strafhof, maar eventueel ook die van in de toekomst nog op te richten tribunalen. Niets belet de Nederlandse rechter verder om ook rekening te houden met rechtspraak van andere nationale rechters. Wat de Elements of Crimes betreft geldt in dit verband dat zij voor de Nederlandse rechter mede bron van oriëntatie zullen kunnen zijn (...). Hierbij zij aangetekend dat de Elements of Crimes voor het Internationaal Strafhof niet meer (maar ook niet minder) zijn dan hulpmiddelen bij de interpretatie en toepassing van de delictsomschrijvingen in het Statuut (artikel 9, eerste lid, Statuut).’

(*Kamerstukken I* 2002/03, 28337, nr. 108b, p. 1-2.)

4.4.2 Uit de hiervoor weergegeven wetsgeschiedenis komt naar voren dat de wetgever heeft beoogd dat bij de uitleg van het bestanddeel ‘aanranding van de persoonlijke waardigheid, in het bijzonder vernederende en ontterende behandeling’ als bedoeld in artikel 6 lid 1 aanhef en onder c WIM door de Nederlandse rechter aansluiting wordt gezocht bij de interpretatie van het verbod op ‘outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment’ in het internationaal (gewoonte)recht, in het bijzonder het gemeenschappelijk artikel 3 aanhef en onder (1) (c) Verdragen van Genève. Volgens de wetgever zijn wat betreft het internationaal (gewoonte)recht onder meer de rechtspraak van internationale tribunalen en van nationale rechters van andere landen van belang, terwijl ook de Elements of Crimes die op grond van artikel 9 Statuut zijn opgesteld hulpmiddel kunnen zijn bij de uitleg van de delictsomschrijving.

De hiervoor genoemde Elements of Crimes houden wat betreft de uitleg van artikel 8 lid 2 onder (c) (ii) Statuut – waarmee artikel 6 lid 1 aanhef en onder c WIM correspondeert – in:

‘Article 8 (2) (c) (ii)

War crime of outrages upon personal dignity

Elements

1. The perpetrator humiliated, degraded or otherwise violated the dignity of one or more persons.
2. The severity of the humiliation, degradation or other violation was of such degree as to be generally recognized as an outrage upon personal dignity.
3. Such person or persons were either hors de combat, or were civilians, medical personnel or religious personnel taking no active part in the hostilities.
4. The perpetrator was aware of the factual circumstances that established this status.
5. The conduct took place in the context of and was associated with an armed conflict not of an international character.
6. The perpetrator was aware of factual circumstances that established the existence of an armed conflict.'

4.5.2 Een voetnoot bij het eerste punt van de Elements of Crimes bij artikel 8 lid 2 onder (c) (ii) Statuut houdt in:

'For this crime, "persons" can include dead persons. It is understood that the victim need not personally be aware of the existence of the humiliation or degradation or other violation. This element takes into account relevant aspects of the cultural background of the victim.'

Het ICTY heeft zich in onder meer de volgende uitspraken uitgelaten over de vraag wanneer, langs de band van artikel 3 van het Statuut van het ICTY, een gedraging kan worden aangemerkt als een 'outrage upon personal dignity' in de zin van het gemeenschappelijk artikel 3, aanhef en onder (1) (c), Verdragen van Genève:

- ICTY Trial Chamber 25 juni 1999, IT-95-14/1-T (The Prosecutor v. Aleksovski):

'49. A reading of paragraph (1) of common Article 3 reveals that its purpose is to uphold and protect the inherent human dignity of the individual. It prescribes humane treatment without discrimination based on "race, colour, religion or faith, sex, birth, or wealth, or any other similar criteria". Instead of defining the humane treatment which is guaranteed, the States parties chose to proscribe particularly odious forms of mistreatment that are without question incompatible with humane treatment. The Commentary to Geneva Convention IV explains that the delegations to the Diplomatic Conference of 1949 sought to adopt wording that allowed for flexibility, but, at the same time, was sufficiently precise without going into too much detail. For "the more specific and complete a list tries to be, the more restrictive it becomes". Hence, while there are four sub-paragraphs which specify the absolutely prohibited

forms of inhuman treatment from which there can be no derogation, the general guarantee of humane treatment is not elaborated, except for the guiding principle underlying the Convention, that its object is the humanitarian one of protecting the individual qua human being and, therefore, it must safeguard the entitlements which flow therefrom.

50. The International Court of Justice held, in the Nicaragua case, that common Article 3, though conventional in origin, has crystallised into customary international law and sets out the mandatory minimum rules applicable in armed conflicts of any kind, constituting as they are “elementary considerations of humanity”.

51. The general proscription in common Article 3 is against inhuman treatment. It is instructive to take account of the elements of the offence proposed by the International Committee of the Red Cross (“the ICRC”) to the Preparatory Commission for the International Criminal Court to assist the latter in its efforts to elaborate the elements of the crimes under paragraph 2 (a) of Article 8 of the Rome Statute of the International Criminal Court, being the statutory provision recognising the grave breaches regime of the Geneva Conventions. After analysing the results of its extensive research into the ‘sources of law’, the ICRC determined that the material element of inhuman treatment is satisfied when the act or omission of the perpetrator caused serious physical or mental suffering or injury upon the person or constituted a serious attack on human dignity. As for the mental element, the ICRC noted that it is satisfied when the perpetrator acted wilfully.

(...)

53. It is also instructive to recount the general definition of the term “inhuman treatment” propounded by the ECHR, which to date is the only human rights monitoring body that defined the term: “ill-treatment must attain a minimum level of severity if it is to fall within the scope of Article 3 (ECHR). The assessment of this minimum is, in the nature of things, relative: it depends on all the circumstances of the case, such as the duration of the treatment, its physical or mental effects and, in some cases, the sex, age and state of health of the victim, etc”. The test offered by this definition is the level of suffering endured by the victim.

54. An outrage upon personal dignity within Article 3 of the Statute is a species of inhuman treatment that is deplorable, occasioning more serious suffering than most prohibited acts falling within the genus. It is unquestionable that the prohibition of acts constituting outrages upon personal dignity safeguards an important value. Indeed, it is difficult to conceive of a more important value than that of respect for the human personality.

55. To determine the elements of the offence of outrages upon personal dignity within Article 3 of the Statute, the Trial Chamber must look at which acts constitute the *actus reus* (the act or

omission) of the offence and what is the requisite degree of mens rea (necessary intent). The four Geneva Conventions themselves do not expound on these questions; however, the Commentaries prove to be more helpful by providing that “outrages upon personal dignity refer to acts which, without directly causing harm to the integrity and physical and mental well-being of persons, are aimed at humiliating and ridiculing them.”

56. An outrage upon personal dignity is an act which is animated by contempt for the human dignity of another person. The corollary is that the act must cause serious humiliation or degradation to the victim. It is not necessary for the act to directly harm the physical or mental well-being of the victim. It is enough that the act causes real and lasting suffering to the individual arising from the humiliation or ridicule. The degree of suffering which the victim endures will obviously depend on his/her temperament. Sensitive individuals tend to be more prone to perceive their treatment by others to be humiliating and, in addition, they tend to suffer from the effects thereof more grievously. On the other hand, the perpetrator would be hard-pressed to cause serious distress to individuals with nonchalant dispositions because such persons are not as preoccupied with their treatment by others and, even should they find that treatment to be humiliating, they tend to be able to cope better by shrugging it off. Thus, the same act by a perpetrator may cause intense suffering to the former, but inconsequential discomfort to the latter. This difference in result is occasioned by the subjective element. In the prosecution of an accused for a criminal offence, the subjective element must be tempered by objective factors; otherwise, unfairness to the accused would result because his/her culpability would depend not on the gravity of the act but wholly on the sensitivity of the victim. Consequently, an objective component to the actus reus is apposite: the humiliation to the victim must be so intense that the reasonable person would be outraged. (...)

57. Indeed, the seriousness of an act and its consequences may arise either from the nature of the act per se or from the repetition of an act or from a combination of different acts which, taken individually, would not constitute a crime within the meaning of Article 3 of the Statute. The form, severity and duration of the violence, the intensity and duration of the physical or mental suffering, shall serve as a basis for assessing whether crimes were committed. In other words, the determination to be made on the allegations presented by the victims or expressed by the Prosecution largely rest with the analysis of the facts of the case.’

- ICTY Trial Chamber 22 februari 2001, IT-96-23-T & IT-96-23/1-T (The Prosecutor v. Kunarac et al.):

‘501. Insofar as this definition provides that an outrage upon personal dignity is an act which “cause[s] serious humiliation or degradation to the victim”, the Trial Chamber agrees with it. However, the Trial Chamber would not agree with any indication from the passage above that

this humiliation or degradation must cause “lasting suffering” to the victim. So long as the humiliation or degradation is real and serious, the Trial Chamber can see no reason why it would also have to be “lasting”. In the view of the Trial Chamber, it is not open to regard the fact that a victim has recovered or is overcoming the effects of such an offence as indicating of itself that the relevant acts did not constitute an outrage upon personal dignity. Obviously, if the humiliation and suffering caused is only fleeting in nature, it may be difficult to accept that it is real and serious. However this does not suggest that any sort of minimum temporal requirement of the effects of an outrage upon personal dignity is an element of the offence.

502. As noted by the Trial and Appeals Chambers in the *Aleksovski* case, the prohibition of the offence of outrages upon personal dignity is a category of the broader proscription of inhuman treatment in common Article 3. Inhuman treatment had been described in the Trial Chamber’s judgement in the *Delalic* proceedings as constituted by:

[...] an intentional act or omission, that is an act which, judged objectively, is deliberate and not accidental, which causes serious mental or physical suffering or injury or constitutes a serious attack on human dignity.

503. This reinforces the key aspect of the definition of the *actus reus* of the offence of outrages upon personal dignity, as set out by the Trial Chamber in the *Aleksovski* case – that the relevant act or omission must cause serious suffering or humiliation. The absence of any suggestion that the suffering caused by the inhuman treatment must have a lasting quality confirms the Trial Chamber’s conclusion that there is no such requirement in relation to the offence of outrages upon personal dignity.

(...)

507. Taking into account the above considerations, this Trial Chamber understands an outrage upon personal dignity to be any act or omission which would be generally considered to cause serious humiliation, degradation or otherwise be a serious attack on human dignity.

(...)

514. In the view of the Trial Chamber, the offence of outrages upon personal dignity requires

(i) that the accused intentionally committed or participated in an act or omission which would be generally considered to cause serious humiliation, degradation or otherwise be a serious attack on human dignity, and

(ii) that he knew that the act or omission could have that effect.’

De overtreding van het verbod op ‘outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment’ als bedoeld in het gemeenschappelijk artikel 3 aanhef en onder (1) (c) Verdragen van Genève is ook strafbaar gesteld in artikel 8 Statuut, waarnaar in de onder 4.4.1 en 4.4.2 vermelde wetsgeschiedenis wordt verwezen:

‘1. The Court shall have jurisdiction in respect of war crimes in particular when committed as part of a plan or policy or as part of a large-scale commission of such crimes.

2. For the purpose of this Statute, “war crimes” means:

(...)

(c) In the case of an armed conflict not of an international character, serious violations of article 3 common to the four Geneva Conventions of 12 August 1949, namely, any of the following acts committed against persons taking no active part in the hostilities, including members of armed forces who have laid down their arms and those placed hors de combat by sickness, wounds, detention or any other cause:

(...)

(ii) Committing outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment;

(...).’

Over de uitleg van deze strafbaarstelling overwoog de Trial Chamber van het Internationaal Strafhof in de uitspraak van 26 juni 2024 in de zaak ICC-01/12-01/18 (The Prosecutor v. Al Hassan):

‘1151. The Elements of Crimes require the following elements for this crime:

1. The perpetrator humiliated, degraded or otherwise violated the dignity of one or more persons.
2. The severity of the humiliation, degradation or other violation was of such degree as to be generally recognized as an outrage upon personal dignity.
3. Such person or persons were either hors de combat, or were civilians, medical personnel or religious personnel taking no active part in the hostilities.
4. The perpetrator was aware of the factual circumstances that established this status.

1152. The question of whether the ‘severity’ of the humiliation, degradation or violation is ‘generally recognized’ as an outrage upon personal dignity involves a reasonable person’s objective assessment and must be assessed on a case-by-case basis. This objective component has been defined as requiring that the ‘humiliation to the victim must be so intense that the reasonable person would be outraged’. It is not necessary to prove that the suffering or injury must have long term effects.

1153. The Chamber notes that the Court’s legal framework does not provide a definition of a conduct that humiliates, degrades or otherwise violates someone’s dignity or an ‘inhumane treatment’. The jurisprudence of this Court and international judicial institutions has established that the following acts constitute outrages upon personal dignity: rape, hanging naked female prisoners from handcuffs or forcing them to maintain a certain position for a long time, young women being forced to dance naked on a table while the accused watched, a female student being undressed and forced to do gymnastics in a public courtyard, the use of detainees as human shields or making them dig trenches, and forcing detainees to, inter alia, relieve themselves in their clothing.’

Beoordeling van het eerste cassatiemiddel

Het cassatiemiddel komt op tegen de door het hof gegeven vrijspraak van het onder 1 ten laste gelegde feit. Het klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat de door het hof vastgestelde gedragingen geen ‘aanranding van de persoonlijke waardigheid’ als bedoeld in artikel 6 lid 1 aanhef en onder c WIM opleveren.

Het hof heeft voor de interpretatie van artikel 6 lid 1 aanhef en onder c WIM aansluiting gezocht bij de manier waarop in het internationale (gewoonte)recht het verbod op ‘outrages upon personal dignity, in particular humiliating and degrading treatment’ wordt uitgelegd, zoals onder meer neergelegd in gemeenschappelijk artikel 3 Verdragen van Genève. Het hof heeft daarbij de rechtspraak van het ICTY en de Elements of Crimes betrokken.

De overwegingen van het hof over de interpretatie van artikel 6 lid 1 aanhef en onder c WIM houden verder, in de kern, het volgende in. Een aanranding van de persoonlijke waardigheid kan plaatsvinden door middel van uitlatingen of gedragingen (die kunnen bestaan uit een handelen of nalaten), of een combinatie daarvan. Het moet daarbij gaan om een – gelet op onder meer de aard en de duur van die uitlatingen of gedragingen, alsmede de omstandigheden waaronder deze hebben plaatsgevonden – ernstige inbreuk op de persoonlijke waardigheid, die in het bijzonder kan bestaan uit een vernederende of ontterende behandeling. Bij de beoordeling van de ernst van de inbreuk op de persoonlijke waardigheid kan mede betekenis toekomen aan de culturele en/of religieuze context waarbinnen de

uitlatingen of gedragingen plaatsvinden. Deze interpretatie van artikel 6 lid 1 aanhef en onder c WIM getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting.

Daarnaast heeft het hof tot uitgangspunt genomen dat de strafbaarstelling van artikel 6 lid 1 aanhef en onder c WIM ook van toepassing is ten aanzien van overleden personen. Ook dat getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting, mede gelet op de uitleg van het internationale (gewoonte)recht in de voetnoot bij de Elements of Crimes en in de rechtspraak van nationale rechters van andere landen, zoals weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3.56 en 3.57.

Het hof heeft onder meer het volgende vastgesteld. De Nederlandse politie heeft een video veiliggesteld van de website YouTube met de titel ‘Ahrar Al-Sham – Liwa Al-Adiyat – slag om de Al-Ghab vlakte (Sahl al-Ghab)’. Op de videobeelden is te zien dat strijders van Ahrar al-Sham, onder wie de verdachte, rond lichamen van overleden soldaten van het Syrische regeringsleger staan. Te horen is dat de strijders leuzen roepen, zingen en hun eigen succes en de nederlaag van het regeringsleger becommentariëren. Ook beledigen en schelden zij die overledenen uit, waarbij dezen ‘honden’ en ‘karkassen’ worden genoemd. Het hof heeft verder vastgesteld dat op de videobeelden is te zien dat een van de strijders zijn voet op een van de lichamen zet, dat de verdachte met zijn been een beweging maakt in de richting van een van de lichamen en dat twee personen spugen in de richting van de lichamen. Deze handelingen vinden steeds een kort ogenblik plaats. Op de video is verder te zien dat de lichamen van de overleden personen en hun uniformen nagenoeg onaangeroerd blijven, terwijl het er op lijkt dat deze worden getoond zoals zij zijn aangetroffen.

Het hof heeft vervolgens op grond van de door hem vastgestelde feiten en omstandigheden geoordeeld dat de gedragingen van de verdachte en de andere strijders, hoewel respectloos, objectief gezien onvoldoende ernstig zijn om te worden aangemerkt als een ‘outrage upon personal dignity’ in de zin van het gemeenschappelijk artikel 3 aanhef en onder (1) (c) Verdragen van Genève en daarom evenmin een ‘aanranding van de persoonlijke waardigheid’ als bedoeld in artikel 6 lid 1 aanhef en onder c WIM vormen. Het hof heeft dat oordeel uitvoerig gemotiveerd, waarbij het aandacht heeft besteed aan de aard van de gedragingen en de omstandigheden waaronder deze hebben plaatsgevonden. Het hof heeft in dat verband onder meer bij zijn oordeel betrokken dat de overleden personen niet als trofee zijn tentoongesteld, dat de nadruk ligt op het vieren van de overwinning en niet op het vernederen van de overleden personen en dat de lichamen van de overleden personen en hun uniformen nagenoeg onaangeroerd zijn gebleven. In de overweging van het hof over cultuur en religie ligt verder besloten dat het hof bij het beoordelen van het handelen van de verdachte mede acht heeft geslagen op de culturele en religieuze achtergrond van de slachtoffers.

Tegen de achtergrond van het weergegeven juridische kader getuigen die oordelen niet van een onjuiste rechtsopvatting. Ook zijn die oordelen, verweven als deze zijn met waarderingen van feitelijke aard, niet onbegrijpelijk. Tot een nadere motivering was het hof – ook in het licht van wat door het openbaar ministerie naar voren is gebracht in het schriftelijke requisitoir, niet gehouden (vgl. over de reikwijdte van de betreffende motiveringsverplichting: HR 11 april 2006, ECLI:NL:HR:2006:AU9130, r.o. 3.8.4 onder d).

Het cassatiemiddel faalt in zoverre.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Het cassatiemiddel komt op tegen de door het hof gegeven partiële vrijspraak van het onder 2 ten laste gelegde feit, kort gezegd, (het medeplegen) van deelneming aan een terroristische organisatie. Het voert daartoe aan dat het hof in strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv niet in het bijzonder de redenen heeft opgegeven waarom het is afgeweken van een door het openbaar ministerie naar voren gebracht uitdrukkelijk onderbouwd standpunt over het bewijs wat betreft de ten laste gelegde periode van 11 november 2015 tot en met 1 juli 2017.

Wat het openbaar ministerie op de terechtzitting in hoger beroep naar voren heeft gebracht over het bewijs voor – kort gezegd – de onder 2 ten laste gelegde deelneming van de verdachte aan een terroristische organisatie in de periode van 11 november 2015 tot en met 1 juli 2017, kan niet anders worden opgevat dan als een standpunt dat duidelijk, door argumenten ondersteund en voorzien van een ondubbelzinnige conclusie aan het hof is voorgelegd. Het hof is in zijn uitspraak van dit uitdrukkelijk onderbouwde standpunt afgeweken door de verdachte vrij te spreken van de ten laste gelegde pleegperiode van 11 november 2015 tot en met 1 juli 2017. In strijd met artikel 359 lid 2 tweede volzin Sv heeft het hof daarbij niet in het bijzonder de redenen opgegeven die daartoe hebben geleid. De overweging van het hof volstaat daartoe niet, gelet op wat door het openbaar ministerie op de terechtzitting van het hof naar voren is gebracht.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:594

Zaaknummer: 22/04694

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien, A.E.M. Röttgering, F. Posthumus en R. Kuiper

Wetsartikelen: 6 WIM, 359 Sv en 140 Sr

RECHTSPRAAK

Kunnen het misdrijf omschreven in artikel 337 Sr en het bewezen verklaarde witwassen ten opzichte van elkaar worden aangemerkt als soortgelijke feiten als bedoeld in artikel 36d Sr?

Kunnen het misdrijf omschreven in artikel 337 Sr en het bewezen verklaarde witwassen ten opzichte van elkaar worden aangemerkt als soortgelijke feiten als bedoeld in artikel 36d Sr?

Het cassatiemiddel richt zich tegen de beslissing van het hof tot onttrekking aan het verkeer van 64 namaakhorloges en hun toebehoren. Het klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat het misdrijf omschreven in artikel 337 Sr en het bewezen verklaarde witwassen ten opzichte van elkaar kunnen worden aangemerkt als soortgelijke feiten als bedoeld in artikel 36d Sr.

Onder soortgelijke feiten in de zin van artikel 36d Sr moeten worden verstaan feiten die gelet op het belang dat de wetgever door de strafbaarstelling ervan heeft willen beschermen, tot dezelfde categorie behoren als de door de verdachte begane feiten dan wel de feiten waarvan hij wordt verdacht (vgl. HR 6 mei 1997, ECLI:NL:HR:1997:ZC9322).

Het oordeel van het hof dat artikel 337 Sr – dat strekt tot bescherming van fabrikanten, verkopers en kopers tegen namaakproducten – feiten strafbaar stelt die behoren tot dezelfde categorie als het bewezen verklaarde (gewoonte)witwassen als bedoeld in artikel 420bis Sr en artikel 420ter Sr, geeft blijk van een onjuiste rechtsopvatting. Deze onderscheiden strafbepalingen zijn opgenomen in verschillende titels van het Wetboek van Strafrecht, en het specifieke door artikel 337 Sr beschermde rechtsbelang stemt onvoldoende overeen met dat van artikel 420bis en 420ter Sr om desondanks de in die bepalingen strafbaar gestelde feiten aan te merken als soortgelijke strafbare feiten als bedoeld in artikel 36d Sr.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:620

Zaaknummer: 23/02987

Rechters: V. van den Brink, T.B. Trotman en R. Kuiper

Advocaten: I.A. van Straalen en M.G.P. Glas

Wetsartikelen: 36d Sr, 42obis Sr, 42oter Sr en 337 Sr

RECHTSPRAAK

Heeft het hof ten onrechte het beroep op noodweer verworpen?

Heeft het hof ten onrechte het beroep op noodweer verworpen?

De cassatiemiddelen komen op tegen de verwerping van het beroep op noodweer.

De cassatiemiddelen leiden niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:627

Zaaknummer: 22/04613

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en T.B. Trotman

Advocaten: B. Wernik

Wetsartikelen: 41 Sr

RECHTSPRAAK

Ambtshalve beoordeling jeugdzaak.***Ambtshalve beoordeling jeugdzaak.***

Het hof heeft in plaats van een bevel tot tenuitvoerlegging van de eerder bij vonnis van de rechtbank Limburg van 3 maart 2020 opgelegde voorwaardelijke jeugddetentie van 297 dagen, de tenuitvoerlegging van een taakstraf, bestaande uit een werkstraf van 240 uren, te vervangen door 297 dagen jeugddetentie, gelast.

Op grond van artikel 6:6:21 lid 2 Sv kan de rechter een taakstraf gelasten in plaats van een last te geven tot tenuitvoerlegging van een eerder opgelegde voorwaardelijke vrijheidsstraf. Op de gronden vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 5.10 tot en met 5.18 berust het op een kennelijke misslag van de wetgever dat in deze bepaling de artikelen 77m lid 2 en 77n lid 3 Sr niet van overeenkomstige toepassing zijn verklaard. Artikel 6:6:21 lid 2 Sv moet daarom verbeterd worden gelezen. Dat brengt mee dat in zaken waarin het strafrecht voor jeugdigen is toegepast, bij de omzetting van een eerder opgelegde voorwaardelijke jeugddetentie in een taakstraf (bestaande uit een werkstraf), de duur van de taakstraf ten hoogste tweehonderd uren is, de vervangende jeugddetentie, voor het geval dat de veroordeelde de taakstraf niet naar behoren verricht, ten hoogste vier maanden belooft en dat voor elke twee uren van de taakstraf niet meer dan één dag vervangende jeugddetentie wordt opgelegd. (Vgl., over artikel 22d lid 3 Sr, HR 22 oktober 2024, ECLI:NL:HR:2024:1411.)

De Hoge Raad zal de uitspraak van het hof ambtshalve vernietigen ten aanzien van de duur van de – in plaats van een last tot tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke jeugddetentie – gelaste taakstraf en de daaraan verbonden vervangende jeugddetentie. De Hoge Raad zal zelf bepalen dat de in plaats van een last tot tenuitvoerlegging gelaste taakstraf, bestaande uit een werkstraf, tweehonderd uren, subsidiair honderd dagen jeugddetentie, belooft.

Opmerking verdient nog dat in toekomstige gevallen, waarin bij beslissingen over de omzetting van de voorwaardelijk opgelegde jeugddetentie in een taakstraf, bestaande uit een werkstraf, en de duur van de vervangende jeugddetentie het voorgaande wordt miskend, sprake is van een kennelijke misslag die zich bij uitstek leent voor herstel door het hof zelf. Het gaat dan immers om een onmiddellijk kenbare fout die zich voor eenvoudig herstel leent

door de rechters die op de zaak hebben gezeten, overeenkomstig de beslissingen van de Hoge Raad in de arresten van 6 juli 2010, ECLI:NL:HR:2010:BJ7243 en 12 juni 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW1478. Deze manier van herstel verdient de voorkeur, omdat daardoor op korte termijn en op een eenvoudige manier ondubbelzinnig duidelijkheid ontstaat over de voor tenuitvoerlegging vatbare straffen. Wanneer in zo'n geval – naast het doen van het verzoek om een herstelarrest – ook cassatieberoep is ingesteld, kan dat beroep worden ingetrokken zodra het herstelarrest is gewezen.

Verder doet de Hoge Raad in deze zaak waarin het strafrecht voor jeugdigen is toegepast, uitspraak nadat meer dan zestien maanden zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de door het hof opgelegde jeugddetentie van 286 dagen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:628

Zaaknummer: 23/02198

Rechters: V. van den Brink, C. Caminada en T.B. Trotman

Advocaten: H.M.W. Daamen

Wetsartikelen: 77n Sr, 6:6:21 Sv, 6 EVRM en 77m Sr

RECHTSPRAAK

Klachten over de opgelegde maatregelen.

Klachten over de opgelegde maatregelen.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Het cassatiemiddel komt op tegen de door het hof opgelegde vrijheidsbeperkende maatregel als bedoeld in artikel 38v Sr.

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over de oplegging van de vrijheidsbeperkende maatregel (contactverbod), voor zover deze inhoudt dat de verdachte op geen enkele wijze – direct of indirect – contact zal ‘hebben’ met het slachtoffer. Het voert daartoe aan dat de naleving van deze verplichting niet onder alle omstandigheden afhankelijk is van het gedrag van de verdachte omdat het slachtoffer contact kan leggen met de verdachte.

Het hof heeft bij de oplegging van de vrijheidsbeperkende maatregel die inhoudt dat de veroordeelde op geen enkele wijze – direct of indirect – contact ‘zal opnemen, zoeken of hebben’ met [benadeelde], kennelijk willen aansluiten bij de in artikel 38v lid 2 aanhef en onder b Sr omschreven verplichting. De beslissing van het hof moet daarom zo worden verstaan dat het hof de verdachte heeft bevolen zich voor de duur van drie jaren te onthouden van contact met [benadeelde]. De verdachte heeft daarom geen belang bij de klacht.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, is het tevergeefs voorgesteld.

Beoordeling van het derde cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de toewijzing door het hof van de vordering van [benadeelde], voor zover deze ziet op ‘opvragen medische stukken’ van € 56,12 en de in verband daarmee opgelegde schadevergoedingsmaatregel, en over het oordeel van het hof dat dit bedrag moet worden vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 23 september 2021, zijnde de bewezen verklaarde pleegdatum.

Het cassatiemiddel voert onder meer aan dat het hof de door de benadeelde partij als materiële schade opgevoerde kosten voor ‘opvragen medische stukken’ had moeten aanmerken als proceskosten als bedoeld in artikel 6:96 lid 2 aanhef en onder b BW in

samenhang met artikel 241 Rv, en niet als rechtstreekse schade.

Het hof heeft vastgesteld dat de benadeelde partij zich in het strafproces heeft gevoegd met een vordering tot schadevergoeding die bestaat uit onder meer een bedrag van € 56,12 aan materiële schade voor 'opvragen medische stukken'. De bijlagen bij het 'Verzoek tot schadevergoeding' houden in dat de huisarts van de benadeelde partij een brief met medische informatie heeft opgesteld in antwoord op vragen van de advocaat van de benadeelde partij over het letsel van de benadeelde partij en de kosten van het opstellen en opsturen van deze informatie in rekening heeft gebracht bij die advocaat. De advocaat heeft deze kosten vervolgens in rekening gebracht bij de benadeelde partij.

Het hof heeft deze kosten aangemerkt als materiële schade die het rechtstreeks gevolg is van het bewezen verklaarde feit. Met zijn beslissing tot toewijzing van de vordering van de benadeelde partij voor zover deze betrekking heeft op die kosten, heeft het hof kennelijk geoordeeld dat die kosten kunnen worden aangemerkt als redelijke kosten ter vaststelling van schade en aansprakelijkheid als bedoeld in artikel 6:96 lid 2 aanhef en onder b BW. In dat oordeel ligt besloten dat het hof deze kosten niet als proceskosten als bedoeld in artikel 6:96 lid 3 BW in samenhang met artikel 241 Rv heeft aangemerkt. Dit oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

Het cassatiemiddel klaagt verder over het oordeel van het hof dat het toegewezen bedrag van € 56,12 moet worden vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 23 september 2021. Het voert daartoe aan dat de betreffende schade pas na die datum is ontstaan.

De benadeelde partij kan betaling van de wettelijke rente vorderen over het bedrag dat zij aan schade heeft geleden. In beginsel is de wettelijke rente op grond van artikel 6:83 aanhef en onder b BW zonder ingebrekestelling verschuldigd vanaf het moment waarop de schade die het gevolg is van de onrechtmatige daad van de verdachte, is ingetreden. (Vgl. HR 28 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:793, r.o. 2.4.1 en 2.5.)

Het hof heeft geoordeeld dat de materiële schade, dus ook voor wat betreft 'opvragen medische stukken', wordt vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 23 september 2021. Daarmee heeft het hof geoordeeld dat wat betreft de verschuldigdheid van de wettelijke rente de datum van 23 september 2021, zijnde de bewezen verklaarde pleegdatum, moet worden aangemerkt als de datum waarop de volledige materiële schade is ingetreden.

Het oordeel van het hof dat de materiële schade ook voor wat betreft 'opvragen medische stukken' van € 56,12 is ingetreden op 23 september 2021 is niet begrijpelijk omdat uit Bijlage 1

volgt dat de benadeelde partij een factuur van 16 december 2021 heeft ontvangen van zijn advocaat voor de betreffende kosten.

Het cassatiemiddel is in zoverre terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal de zaak in zoverre zelf afdoen. Wat betreft de schadepost van € 56,12 voor 'opvragen medische stukken' zal de Hoge Raad de aanvangsdatum van de wettelijke rente bepalen op 16 december 2021.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:629

Zaaknummer: 22/04294

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en C.N. Dalebout

Advocaten: L.E.G. van der Hut en N.M. Fakiri

Wetsartikelen: 38v Sr, 36e Sr, 532 Sv, 6:95 BW en 6:96 BW

RECHTSPRAAK

Bewijsklachten.

Bewijsklachten.

Het cassatiemiddel komt op tegen (de motivering van) de bewezenverklaring van het onder 1 tot en met 4 ten laste gelegde.

De bewezenverklaring en de bewijsoverwegingen van het hof zijn weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3 en 5.2. De bewezenverklaring steunt verder op de bewijsmiddelen die zijn opgenomen in (de aanvulling op) het arrest van het hof.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 5.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:630

Zaaknummer: 22/04007

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en C.N. Dalebout

Advocaten: C.N.G.M. Starmans

Wetsartikelen: 47 Sr en 51 Sr

RECHTSPRAAK

Bewijsklachten.

Bewijsklachten.

De cassatiemiddelen komen op tegen (de motivering van) de bewezenverklaring van het onder 1 en 2 ten laste gelegde.

De cassatiemiddelen leiden niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:631

Zaaknummer: 22/04359

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en F. Posthumus

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: 51 Sr en 307 Sr

RECHTSPRAAK

Kon het hof geen beslissing nemen over het geheugenkaartje, omdat dit voorwerp niet op beslaglijst staat vermeld?

Kon het hof geen beslissing nemen over het geheugenkaartje, omdat dit voorwerp niet op beslaglijst staat vermeld?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het geen beslissing neemt over een geheugenkaartje, omdat dit voorwerp niet op de beslaglijst staat vermeld.

Er zijn aanwijzingen dat het geheugenkaartje in beslag is genomen. Het hof had daarom een beslissing moeten nemen over dat geheugenkaartje. Dat dit geheugenkaartje niet op de beslaglijst staat vermeld, doet daaraan niet af (vgl. HR 25 mei 2021, ECLI:NL:HR:2021:777).

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:639

Zaaknummer: 22/04480

Rechters: M.J. Borgers, C. Caminada en F. Posthumus

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: 94 Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

Kan het oordeel dat de verdachte de wetenschap had van de invoer van cocaïne voldoende worden afgeleid uit de bewijsmiddelen?

Kan het oordeel dat de verdachte de wetenschap had van de invoer van cocaïne voldoende worden afgeleid uit de bewijsmiddelen?

Het cassatiemiddel klaagt over de bewezenverklaring.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 5 tot en met 15.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:641

Zaaknummer: 22/04426

Rechters: M.J. Borgers, C. Caminada en F. Posthumus

Advocaten: M.C. van der Want

Wetsartikelen: 2.A Opiumwet, 10a Opiumwet, 338 Sv en 339 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof aannemen dat verdachte geen (BRP-)adres had en kon het verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?***Kon het hof aannemen dat verdachte geen (BRP-)adres had en kon het verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?***

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat de dagvaarding in hoger beroep geldig is betekend (uitgereikt). Het cassatiemiddel klaagt verder dat het hof ten onrechte verstek heeft verleend tegen de niet-verschenen verdachte.

Het kennelijke oordeel van het hof dat de dagvaarding in hoger beroep rechtsgeldig is betekend, geeft gelet op artikel 36e lid 2 aanhef en onder b Sv niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is niet onbegrijpelijk, in aanmerking genomen dat de verdachte op het moment van de betekening niet als ingezetene was ingeschreven in de BRP en van hem op dat moment ook geen (feitelijke) woon- of verblijfplaats bekend was. Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

Bij de beoordeling van de klacht van het cassatiemiddel over het aanwezigheidsrecht van de verdachte in hoger beroep is het volgende van belang. Als de dagvaarding van de verdachte die geen bekende woon- of verblijfplaats in Nederland heeft, rechtsgeldig is betekend en de verdachte niet op de terechtzitting is verschenen en zijn raadsman ook niet, kan de rechter – behalve bij duidelijke aanwijzingen van het tegendeel – uitgaan van het vermoeden dat de verdachte vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om in zijn aanwezigheid te worden berecht (vgl. HR 12 maart 2002, ECLI:NL:HR:2002:AD5163, r.o. 3.33).

De mogelijkheid bestaat echter dat achteraf moet worden vastgesteld dat aan het recht van de verdachte om in zijn aanwezigheid te worden berecht, is tekortgedaan. Dit kan zich voordoen als de verdachte na de rechtsgeldige betekening van de dagvaarding aan een medewerker van het openbaar ministerie, maar voor de aanvang van het onderzoek op de terechtzitting alsnog in de BRP is ingeschreven, zonder dat dit de rechter bekend was (vgl. HR 24 november 2015, ECLI:NL:HR:2015:3347).

Het hof heeft met de vermelding in het proces-verbaal van de terechtzitting in hoger beroep dat de verdachte is ‘vertrokken, onbekend waarheen’, kennelijk tot uitdrukking gebracht dat van de verdachte ten tijde van de betekening van de dagvaarding in hoger beroep en het onderzoek op de terechtzitting in hoger beroep geen inschrijving in de BRP en ook geen (feitelijke) woon- of verblijfplaats bekend was. Uit de informatietafel SKDB-persoon van 3 februari 2023 moet echter worden afgeleid dat de verdachte op het moment van de behandeling van zijn strafzaak in hoger beroep in de BRP was ingeschreven op het adres [astraat 1] in [plaats]. Gelet hierop is het oordeel van het hof dat van de verdachte geen inschrijving in de BRP en ook geen (feitelijke) woon- of verblijfplaats bekend was, verstek kon worden verleend tegen de niet-verschenen verdachte en met de behandeling van de zaak kon worden voortgegaan, achteraf gezien onjuist.

Het cassatiemiddel slaagt in zoverre.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:642

Zaaknummer: 22/03742

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en C. Caminada

Advocaten: J. Kuijper en D.W.E. Sternfeld

Wetsartikelen: 36e Sv, 280 Sv en 279 Sv

RECHTSPRAAK

Is sprake is van ‘onderzoek’ als bedoeld in artikel 8 lid 5 WVV 1994, nu verdachte in strijd met strikte waarborgen niet schriftelijk in kennis is gesteld van het resultaat van het bloedonderzoek en van het recht op tegenonderzoek?

Is sprake is van ‘onderzoek’ als bedoeld in artikel 8 lid 5 WVV 1994, nu verdachte in strijd met strikte waarborgen niet schriftelijk in kennis is gesteld van het resultaat van het bloedonderzoek en van het recht op tegenonderzoek?

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping door het hof van het verweer dat geen sprake is van een ‘onderzoek’ als bedoeld in artikel 8 lid 5 WVV 1994. Het voert daartoe aan dat de verdachte in strijd met de strikte waarborgen als bedoeld in artikel 17 van het Besluit alcohol, drugs en geneesmiddelen in het verkeer (hierna: het Besluit) niet schriftelijk in kennis is gesteld van het resultaat van het bloedonderzoek en van het recht op tegenonderzoek.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 8 lid 5 WVV 1994. Daarom moet worden aangenomen dat het in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende begrip ‘onderzoek’ is gebruikt in de betekenis die dat begrip heeft in die bepaling.

Van een ‘onderzoek’ zoals bedoeld in artikel 8 lid 5 WVV 1994 is slechts sprake als de waarborgen zijn nageleefd waarmee de wetgever dat onderzoek met het oog op de betrouwbaarheid van de resultaten daarvan heeft omringd (vgl. HR 27 oktober 2020, ECLI:NL:HR:2020:1684). Het voorschrift van artikel 17 Besluit dat de verdachte schriftelijk in kennis wordt gesteld van het resultaat van het bloedonderzoek en van het recht op tegenonderzoek, betreft een strikte waarborg (vgl. HR 30 november 2021, ECLI:NL:HR:2021:1793).

Uit de vaststellingen van het hof volgt dat (i) de verdachte bij zijn aanhouding dan wel bij zijn verhoor door de politie geen adres heeft opgegeven waar de uitslag van het bloedonderzoek naartoe kon worden gestuurd, (ii) de verdachte niet in kennis is gesteld van het resultaat van het bloedonderzoek en van het recht op tegenonderzoek, maar dat is volstaan met een

kennisgeving die was gericht aan adres onbekend, en (iii) de reden voor het achterwege laten van de kennisgeving aan de verdachte erin was gelegen dat de verdachte geen vaste woon- of verblijfplaats heeft in Nederland. Het hof heeft op grond van deze vaststellingen geoordeeld dat de omstandigheid dat de kennisgeving de verdachte niet heeft bereikt, niet eraan in de weg staat dat sprake is van een 'onderzoek' zoals bedoeld in artikel 8 lid 5 WVV 1994, omdat het aan de verdachte is te wijten dat hij zich niet heeft laten inschrijven in de BRP en hij ook niet bij de politie adresgegevens heeft opgegeven.

Artikel 17 Besluit vereist dat de opsporingsambtenaar de verdachte schriftelijk in kennis stelt van het resultaat van het bloedonderzoek en van het recht op tegenonderzoek. Dit voorschrift waarborgt onder meer dat de verdachte gebruik kan maken van het recht op tegenonderzoek op een moment dat het afgenomen bloed daarvoor nog beschikbaar is. In het geval dat door de verdachte geen adres is opgegeven waaraan de kennisgeving kan worden gedaan, maar de opsporingsambtenaar door raadpleging van BRP-gegevens wel een actueel adres van de verdachte kan achterhalen, moet de kennisgeving naar dat adres worden verzonden.

Nu uit de stukken blijkt dat van de verdachte op het moment dat de politie het resultaat van het bloedonderzoek ontving, in de BRP een adres in Polen stond geregistreerd, heeft het hof miskend dat de kennisgeving naar dat adres in Polen had kunnen en moeten worden verzonden. Dat de verdachte op dat moment niet was ingeschreven op een adres in Nederland, leidt daarbij niet tot een ander oordeel.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:643

Zaaknummer: 23/01605

Rechters: M.J. Borgers, M. Kuijer en C.N. Dalebout

Advocaten: J. Klein Molekamp

Wetsartikelen: 8 WVV

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat de vennootschap aanmerkelijk onvoorzichtig, onachtzaam en nalatig heeft gehandeld en dat de dood van de werknemer (mede) aan haar schuld is te wijten?

Kon het hof oordelen dat de vennootschap aanmerkelijk onvoorzichtig, onachtzaam en nalatig heeft gehandeld en dat de dood van de werknemer (mede) aan haar schuld is te wijten?

Wenk

De cassatiemiddelen komen op tegen (de motivering van) de bewezenverklaring van het onder 1 en 2 ten laste gelegde.

De cassatiemiddelen leiden niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

De redactie, april 2025

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:645

Zaaknummer: 22/04385

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en F. Posthumus

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: 306 Sr en 51 Sr

RECHTSPRAAK

Is er sprake van wederspanningheid als bedoeld in artikel 180 en 182 Sr?

Is er sprake van wederspanningheid als bedoeld in artikel 180 en 182 Sr?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat sprake is van wederspanningheid als bedoeld in de artikelen 180 en 182 van het Wetboek van Strafrecht.

De tenlastelegging en de bewezenverklaring zijn toegesneden op artikel 180 Sr in verbinding met artikel 182 Sr. Daarom moet worden aangenomen dat het in de tenlastelegging en bewezenverklaring voorkomende begrip ‘verzet tegen een of meer ambtenaren’ is gebruikt in de betekenis die dat begrip heeft in die bepalingen.

De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de vaststelling van het Wetboek van Strafrecht houdt over deze bepalingen onder meer in:

‘Schending van den eerbied aan de wet verschuldigd, door verzet tegen de beambten met hare uitvoering belast. Niet de persoon des ambtenaars, maar de ambtenaar als zoodanig, wanneer, waar en zoolang hij is het orgaan van de wet, vereischt de bijzondere bescherming der strafwet.’

(H.J. Smidt, *Geschiedenis van het Wetboek van Strafrecht*, deel II, uitgave 1891, p. 170.)

Van ‘zich verzetten’ als bedoeld in artikel 180 Sr is sprake als een ambtenaar die werkzaam is in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening of de persoon die hem daarbij bijstand verleent, door (bedreiging met) geweld wordt tegengewerkt, met als doel de door de ambtenaar ondernomen ambtshandeling te beletten of te belemmeren (vgl. HR 20 december 1926, ECLI:NL:HR:1926:43 en HR 31 maart 1930, ECLI:NL:HR:1930:247).

Het hof heeft vastgesteld dat de politie de weg naar de woning van de Minister van Natuur en Stikstof heeft afgezet met behulp van een afzetlint en dwars op de weg geplaatste politieauto's om te voorkomen dat demonstranten met tractoren en andere landbouwvoertuigen de woning

van de minister zouden bereiken. Het hof heeft verder vastgesteld dat de verdachte samen met anderen een van deze politieauto's die daar door de aanwezige politieambtenaren als onderdeel van die afzetting was geplaatst, door duwen en trekken heeft verplaatst met het doel die tractoren door te laten. Op basis van deze vaststellingen heeft het hof geoordeeld dat de verdachte samen met anderen de door de politie ondernomen ambtshandeling – het handhaven van de openbare orde – heeft tegengewerkt en zich daarmee met verenigde krachten heeft 'verzet tegen een of meer ambtenaren' als bedoeld in de artikelen 180 en 182 Sr.

Voor zover het cassatiemiddel berust op de opvatting dat van 'verzet tegen een ambtenaar' alleen sprake kan zijn als de gedragingen van de verdachte direct zijn gericht tegen de politieambtenaar, kan het niet tot cassatie leiden. Die opvatting is immers – gelet op wat eerder is vooropgesteld – te beperkt en daarom onjuist.

Verder is het oordeel van het hof dat, onder de weergegeven omstandigheden, door (onder meer) het met duwen en trekken verplaatsen van de politieauto met als doel de tractoren door te laten de door de politie ondernomen ambtshandeling – het handhaven van de openbare orde – met geweld is tegengewerkt, toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt.

De redactie, april 2025

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:646

Zaaknummer: 23/01663

Rechters: M.J. Borgers, Y. Buruma en M. Kuijer

Advocaten: M.J.J.E. Stassen

Wetsartikelen: 180 Sr en 182 Sr

RECHTSPRAAK

Heeft de rechtbank ten onrechte de klaagster ontvankelijk geacht in haar beklag en vervolgens eveneens ten onrechte dit beklag gegrond verklaard?

Heeft de rechtbank ten onrechte de klaagster ontvankelijk geacht in haar beklag en vervolgens eveneens ten onrechte dit beklag gegrond verklaard?

Wenk

Het eerste cassatiemiddel klaagt dat de rechtbank de klaagster ten onrechte ontvankelijk heeft geacht in haar beklag. Het tweede cassatiemiddel klaagt over de gegrondverklaring van het beklag. In de toelichting op de cassatiemiddelen wordt daartoe aangevoerd dat de rechtbank een onjuiste uitleg heeft gegeven aan de begrippen 'belanghebbende' en 'toekomen' in de zin van artikel 552b lid 1 Sv.

Artikel 552b Sv stelt schriftelijk beklag open voor belanghebbenden tegen verbeurdverklaring van hun toekomende voorwerpen of de onttrekking van zodanige voorwerpen aan het verkeer. Voor de ontvankelijkheid van het beklag is daarom vereist dat de klager stelt dat het betreffende voorwerp hem 'toekomt'.

Van 'toekomen' in de zin van artikel 552b lid 1 Sv is sprake als de belanghebbende eigenaar is van het in die bepaling bedoelde voorwerp. Daarnaast is sprake van 'toekomen' als de belanghebbende op grond van de wet, krachtens een beperkt recht of anderszins, dan wel op grond van een overeenkomst aanspraak erop kan maken dat het betreffende voorwerp aan hem wordt afgegeven. (Vgl. HR 6 december 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZD1079 en HR 12 maart 1996, ECLI:NL:HR:1996:ZD0408, r.o. 6.3.)

Als een klager op grond van een civielrechtelijke verbintenis – zoals overeenkomst, onrechtmatige daad, onverschuldigde betaling of ongerechtvaardigde verrijking – jegens een bepaalde (rechts)persoon een vordering heeft tot betaling van een geldbedrag van een zekere omvang, dan brengt dat niet mee dat zich in het vermogen van die persoon een bepaald

geldbedrag bevindt dat kan worden aangemerkt als een ‘voorwerp’ dat aan die klager ‘toekomt’ in de zin van artikel 552b lid 1 Sv. De klager heeft dan immers slechts een vordering tot betaling van het verschuldigde geldbedrag, zodat niet gezegd kan worden dat hij aanspraak kan maken op afgifte van een bepaald (deel van een) in de strafzaak van zijn schuldenaar verbeurd verklaarde geldsom (vgl. met betrekking tot een vordering uit een leenovereenkomst HR 19 augustus 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF970142). In zo’n geval kan de klager dan ook niet als ‘belanghebbende’ in de zin van artikel 552b lid 1 Sv worden aangemerkt.

De rechtbank heeft geoordeeld dat de klaagster kan worden aangemerkt als belanghebbende, omdat de klaagster aan het klaagschrift ten grondslag heeft gelegd – kort gezegd – dat zij ten behoeve van [D] een bedrag van € 4.000.000 heeft doen overmaken naar een bankrekening op naam van [B] bij de [A], dat na de overboeking het saldo van deze bankrekening is bevroren door de [A] vanwege onrechtmatige activiteiten van [betrokkene 1] en [B] in relatie tot deze bankrekening, dat het saldo van de hiervoor genoemde bankrekening (dat wil zeggen: het vorderingsrecht op de [A] ter zake van die bankrekening) met een waarde van € 4.105.492 is verbeurdverklaard, en dat de klaagster in verband met het overmaken van het geld naar de bankrekening op naam van [B] bij de [A] op grond van ‘unjust enrichment’ een vordering heeft op [betrokkene 1] of [B].

De rechtbank heeft vervolgens het beklag gegrond verklaard. Daaraan heeft de rechtbank in de kern ten grondslag gelegd dat de klaagster gelet op de hiervoor genoemde vordering uit ‘unjust enrichment’ aanspraak maakt op een geldbedrag van € 4.000.000. Op grond hiervan heeft de rechtbank geoordeeld dat aan de klaagster het verbeurdverklaarde saldo van die bankrekening tot een bedrag van € 4.000.000 ‘toekomt’ in de zin van artikel 552b lid 1 Sv.

Gelet op wat hiervoor is vooropgesteld, heeft de rechtbank bij zowel de beoordeling van de ontvankelijkheid van het beklag als bij de gegrondverklaring van het beklag blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting. Dat de klaagster op grond van een vordering op grond van ‘unjust enrichment’ aanspraak maakt op betaling van een geldbedrag van € 4.000.000, brengt immers niet met zich dat de klaagster op grond van een beperkt recht of op grond van een overeenkomst erop aanspraak kan maken dat het voorwerp dat is verbeurdverklaard, te weten: het tegoed van de bankrekening bij de UniCredit-bank (het vorderingsrecht op de UniCredit-bank ter zake van die bankrekening) – tot een bedrag van € 4.000.000 – aan haar wordt afgegeven.

De cassatiemiddelen slagen.

De redactie, april 2025

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:653

Zaaknummer: 23/05076

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en M. Kuijer

Advocaten: Th.O.M. Dieben

Wetsartikelen: 552b Sv

RECHTSPRAAK

Is degene die de vordering van de benadeelde partij heeft ingesteld, bevoegd de rechtspersoon te vertegenwoordigen?

Is degene die de vordering van de benadeelde partij heeft ingesteld, bevoegd de rechtspersoon te vertegenwoordigen?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat het hof de vordering van de benadeelde partij [A] B.V. ontvankelijk heeft geacht terwijl het hof niet heeft vastgesteld dat [betrokkene 1], die namens deze benadeelde partij die vordering heeft ingesteld, daartoe bevoegd was en dat het hof om diezelfde reden het opleggen aan de verdachte van de schadevergoedingsmaatregel ontoereikend heeft gemotiveerd.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het. De redenen daarvoor staan vermeld in het arrest dat de Hoge Raad vandaag heeft uitgesproken in de zaak 22/03996, ECLI:NL:HR:2025:523.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:524

Zaaknummer: 22/03997

Rechters: V. van den Brink, A.E.M. Röttgering en R. Kuiper

Advocaten: M.J.N. Vermeij

Wetsartikelen: 36f Sv en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?

Kon het hof verstek verlenen tegen de niet-verschenen verdachte?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof ten onrechte verstek heeft verleend tegen de niet-verschenen verdachte. Het voert daartoe aan dat de verdachte tijdens de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting in hoger beroep in het kader van een overleveringsprocedure voor deze strafzaak in Duitsland was gedetineerd en dat hij niet vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 4 tot en met 8.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 01-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:468

Zaaknummer: 23/04561

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en T. Kooijmans

Advocaten: Lisi, W.B. W.B. Lisi

Wetsartikelen: 279 Sv, 280 Sv en 415 Sv

RECHTSPRAAK

Kan in een beklag op beslag worden geklaagd over de uitgrijping van gegevens, en mocht de rechtbank oordelen dat zij onbevoegd was om te beslissen over het verzoek tot vernietiging of verdere uitgrijping van geheimhoudersinformatie?

Kan in een beklag op beslag worden geklaagd over de uitgrijping van gegevens, en mocht de rechtbank oordelen dat zij onbevoegd was om te beslissen over het verzoek tot vernietiging of verdere uitgrijping van geheimhoudersinformatie?

Beklag op grond van artikel 98 lid 4 Sv

Artikel 98 Sv bevat een regeling die ertoe strekt dat bij inbeslagneming van voorwerpen het (professionele) verschoningsrecht wordt gerespecteerd. Het is de rechter-commissaris die beslist of inbeslagneming is toegestaan (artikel 98 lid 1 en 3 Sv). Deze beslissing wordt door de rechter-commissaris neergelegd in een beschikking.

Deze procedure geldt ook als een plaats wordt doorzocht met als doel de vastlegging van gegevens die op deze plaats zijn opgeslagen of vastgelegd (artikel 125i in samenhang met artikel 98 Sv).

Tegen de beschikking van de rechter-commissaris staat beklag open voor de verschoningsgerechtigde. Dit beklag richt zich tegen de beslissing van de rechter-commissaris dat de inbeslagneming – of, als het gaat om de vastlegging van gegevens, de vastlegging en/of kennisneming van die gegevens – is toegestaan. Hiertoe moet een klaagschrift worden ingediend bij het gerecht in feitelijke aanleg waarvoor de zaak wordt vervolgd (artikel 98 lid 4 Sv). Op dit beklag is artikel 552a Sv van toepassing. Dit betekent dat op het beklag wordt beslist door de raadkamer van het betreffende gerecht. (Vgl. HR 1 november 2024, ECLI:NL:HR:2024:1560, r.o. 3.3.1.)

Het beklag als bedoeld in artikel 98 lid 4 in samenhang met artikel 552a Sv is in beginsel alleen

gericht tegen de beschikking van de rechter-commissaris waarin is beslist dat de inbeslagneming dan wel de vastlegging en/of kennisneming is toegestaan. In het geval dat selectie van de (digitale) stukken en gegevens noodzakelijk is gebleken, kan ook de manier waarop de selectie heeft plaatsgevonden in de beoordeling van het beklag worden betrokken. Daarbij gaat het in het bijzonder om de vraag of bij de selectie onder leiding van de rechter-commissaris het verschoningsrecht van de klager voldoende is gewaarborgd. (Vgl. HR 12 maart 2024, ECLI:NL:HR:2024:314, r.o. 2.4 en HR 1 november 2024, ECLI:NL:HR:2024:1560, r.o. 3.4.4.)

Selectie van gegevens

Als de inbeslagneming betrekking heeft op een grote hoeveelheid (digitale) stukken of gegevens, terwijl bijvoorbeeld volgens de beslagene bepaalde stukken of gegevens onder het verschoningsrecht van geheimhouders vallen, ligt het doorgaans in de rede dat onder leiding van de rechter-commissaris een selectie wordt gemaakt tussen (digitale) stukken of gegevens die wel en die niet onder het verschoningsrecht kunnen vallen. Daarbij kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van een – al dan niet door de beslagene te verstrekken – lijst met zoektermen die betrekking hebben op het deel van het materiaal waarover het verschoningsrecht zich mogelijk uitstrekt, zoals namen en e-mailadressen of termen die specifiek kunnen duiden op het voorwerp van het ingeroepen verschoningsrecht (vgl. HR 16 juni 2020, ECLI:NL:HR:2020:1048).

Als – zoals in dit geval – sprake is van (een forensische kopie van) een gegevensdrager met daarop gegevens die deels wel en deels niet onder het verschoningsrecht vallen, kan de door of onder verantwoordelijkheid van de rechter-commissaris te verrichten filtering ertoe leiden dat de rechter-commissaris beslist dat de gegevens die onder het verschoningsrecht vallen worden vernietigd, waarna de gegevensdrager – nadat de beschikking van de rechter-commissaris onherroepelijk is geworden – kan worden overgedragen aan de politie.

Vernietiging van gegevens

Het openbaar ministerie draagt de verantwoordelijkheid voor de door de rechter-commissaris bevolen vernietiging van de gegevens. Van zo'n vernietiging van gegevens is ook sprake als die gegevens niet meer kenbaar zijn door bewerking van de gegevensdrager of de digitale voorziening waarmee de gegevens raadpleegbaar zijn, waarbij de gekozen werkwijze zo moet zijn ingericht dat is verzekerd dat die gegevens geen deel uitmaken van de processtukken en dat daarop in het verdere verloop van het strafproces geen acht wordt geslagen (vgl., over de vernietiging als bedoeld in artikel 126aa lid 2 Sv, HR 20 september 2022, ECLI:NL:HR:2022:1257).

Om in een voorkomend geval rechterlijke controle mogelijk te maken op de manier van

vernietiging in het licht van het vermelde vereiste, moet van de vernietiging voldoende nauwkeurig verslag worden gedaan in een proces-verbaal. In het bijzonder moet in het proces-verbaal inzicht worden gegeven in de manier waarop is gewaarborgd dat personen die op enigerlei wijze bij het opsporingsonderzoek betrokken (zullen) zijn op geen enkele wijze toegang kunnen krijgen tot de betreffende gegevens. (Vgl. HR 12 maart 2024, ECLI:NL:HR:2024:375, r.o. 6.7.2.)

Als bij die vernietiging gebruik wordt gemaakt van technische voorzieningen, moeten deze zo zijn ingericht dat kan worden nagegaan of is voldaan aan het bedoelde vereiste dat de gegevens niet meer kenbaar zijn, bijvoorbeeld door middel van een geautomatiseerde registratie waarbij wordt bijgehouden welke handelingen binnen het systeem hebben plaatsgevonden en door wie deze zijn verricht. (Vgl. HR 12 maart 2024, ECLI:NL:HR:2024:375, r.o. 6.7.2.)

Verzoek tot vernietiging van gegevens op grond van artikel 552a lid 2 Sv

Het wettelijk stelsel voorziet – naast de specifieke beklagmogelijkheid van artikel 98 lid 4 Sv voor een verschoningsgerechtigde – in de mogelijkheid van belanghebbenden om op grond van artikel 552a lid 2 Sv een verzoek te doen tot vernietiging van gegevens die zijn vastgelegd tijdens een doorzoeking als bedoeld in artikel 125i Sv of die op vordering zijn verstrekt. Onder die belanghebbenden kunnen ook verschoningsgerechtigden worden begrepen. (Vgl., in relatie tot gevorderde gegevens, HR 12 maart 2024, ECLI:NL:HR:2024:375, r.o. 6.3.5.) In de betreffende procedure kan de rechter, naar aanleiding van concreet aangeduide bezwaren van de belanghebbende, beoordelen of is voldaan aan het bedoelde vereiste dat is verzekerd dat ‘uitgegreijde’ als geheimhoudersinformatie aangemerkte gegevens geen deel uitmaken van de processtukken en dat daarop in het verdere verloop van het strafproces geen acht wordt geslagen (vgl., in relatie tot gevorderde gegevens, HR 20 september 2022, ECLI:NL:HR:2022:1257).

Gelet op de belangen die met het verschoningsrecht zijn gemoeid, brengt redelijke wetstoepassing mee dat een vergelijkbare procedure kan worden gevolgd met betrekking tot gegevens die zijn ontleend aan in beslag genomen gegevensdragers. Daarvoor kan aansluiting worden gezocht bij de regeling van artikel 552a lid 2 Sv. Dat betekent dat een belanghebbende op grond van die bepaling kan verzoeken om de vernietiging van gegevens die zijn ontleend aan in beslag genomen gegevensdragers en die als geheimhoudersinformatie zijn aangemerkt, waarbij de rechter in geval van concreet aangeduide bezwaren van de belanghebbende kan beoordelen of is voldaan aan het bedoelde vereiste.

Aan het verzoek als bedoeld in artikel 552a lid 2 Sv moeten concreet aangeduide feiten en

omstandigheden ten grondslag worden gelegd die erop wijzen dat aan de bevolen vernietiging van de gegevens niet of in onvoldoende mate uitvoering is gegeven. Als aan die stelplicht is voldaan moet de rechter, mede aan de hand van het onder 3.4.2 bedoelde proces-verbaal, beoordelen of voldoende aannemelijk is dat de geheimhoudersgegevens waarvan de vernietiging is bevolen op een zodanige manier zijn vernietigd dat is verzekerd dat die gegevens geen deel uitmaken van de processtukken en dat daarop in het verdere verloop van het strafproces geen acht wordt geslagen. Met het oog op die beoordeling kan de rechter zo nodig nader onderzoek opdragen aan de rechter-commissaris. Als de rechter oordeelt dat niet voldoende aannemelijk is dat is voldaan aan het onder 3.4.1 bedoelde vereiste, geeft de rechter op grond van artikel 23 lid 1 Sv het openbaar ministerie een bevel om nadere maatregelen te treffen waarmee is verzekerd dat wel aan dat vereiste is voldaan en daarvan verslag te doen.

Gevoegde behandeling

Als na de beslissing van de rechter-commissaris als bedoeld in artikel 98 lid 1 en 3 Sv gelijktijdig een klaagschrift op grond van artikel 98 lid 4 Sv en een verzoek op grond van artikel 552a lid 2 Sv, zoals bedoeld onder 3.5, van dezelfde verschoningsgerechtigde aanhangig is, verdient het aanbeveling dat de rechter bevordert dat het klaagschrift en het verzoek gevoegd worden behandeld en dat hij vervolgens in één beschikking daarop een beslissing geeft.

Toetsing door de zittingsrechter

Als het openbaar ministerie overgaat tot vervolging in een zaak waarbij als geheimhoudersinformatie aangemerkte gegevens, waarvan een rechter heeft bevolen dat deze vernietigd moeten worden, zich toch in het dossier bevinden, is het volgende van belang.

De wet kent geen bepaling die de zittingsrechter bevoegd verklaart bewijsmateriaal dat naar zijn oordeel onrechtmatig is verkregen, alsnog uit de processtukken te doen verwijderen. Dat is niet anders als sprake is van het ten onrechte niet vernietigen van verschoningsgerechtigde gegevens. (Vgl. HR 20 april 2010, ECLI:NL:HR:2010:BK3369, r.o. 3.13.1.)

De verdachte heeft wel de mogelijkheid in de strafzaak het verweer te voeren dat onderzoeksresultaten die door een vormverzuim zijn verkregen, niet mogen bijdragen aan het bewijs van het ten laste gelegde feit. De verdachte kan zo'n verweer ook voeren op de grond dat het verschoningsrecht wordt geschonden doordat bij de uitvoering van de bevolen vernietiging niet is voldaan aan het bedoelde vereiste. Als de verdachte zo'n verweer voert en daarbij gemotiveerd aanvoert dat hij door het gebruik van de betreffende onderzoeksresultaten in zijn belangen is of zal worden aangetast, is de strafrechter gehouden op dat verweer te beslissen overeenkomstig artikel 359a Sv. Deze toetsing door de strafrechter

vindt mede plaats aan de hand van het hiervoor genoemde proces-verbaal van vernietiging. (Vgl., over de toetsing door de strafrechter van de manier waarop de selectie van gegevens heeft plaatsgevonden, HR 1 november 2024, ECLI:NL:HR:2024:1560, r.o. 3.4.5.)

Beoordeling van het cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt in de kern over het oordeel van de rechtbank dat zij niet bevoegd is te beslissen over de verzoeken van de klager om te bepalen dat de rechter-commissaris (primair) de gegevens die als geheimhoudersinformatie zijn aangemerkt zal laten vernietigen, of (subsidiar) deze gegevens zodanig zal laten uitgrijzen dat daarmee is verzekerd dat deze geen deel meer uitmaken van de processtukken en ook de leden van het onderzoeksteam hiertoe op geen enkele manier meer toegang kunnen krijgen.

In dit geval heeft de klager een klaagschrift als bedoeld in artikel 98 lid 4 in samenhang met artikel 552a Sv ingediend. De klager heeft bij de behandeling van het klaagschrift aangevoerd dat de manier waarop de als geheimhoudersinformatie aangemerkte gegevens zijn ‘uitgegrijsd’ niet voldoet aan het onder 3.4.1 bedoelde vereiste dat is verzekerd dat die gegevens geen deel uitmaken van de processtukken en dat daarop in het verdere verloop van het strafproces geen acht wordt geslagen. Daartoe is gesteld dat de klager – door gebruik te maken van een andere analysetool dan de tool die hem door de FIOD was toegezonden – toegang heeft verkregen tot alle ‘uitgegrijsde’ gegevens. Gelet op deze manier van ‘uitgrijzen’ zouden volgens de raadsman ook de leden van het onderzoeksteam, die van dezelfde analysetools plegen gebruik te maken, toegang tot die gegevens kunnen verkrijgen. De raadsman heeft met het oog daarop de verzoeken gedaan die in het cassatiemiddel worden bedoeld.

In de beschikking van de rechtbank ligt besloten dat zij het klaagschrift zo heeft uitgelegd dat het mede strekt tot vernietiging van de door de rechter-commissaris als geheimhoudersinformatie aangemerkte gegevens. De rechtbank heeft geoordeeld dat het buiten haar bevoegdheid valt om over de genoemde verzoeken in het kader van de beklagprocedure van artikel 98 lid 4 in samenhang met artikel 552a Sv een beslissing te geven. Dat oordeel is in zoverre juist dat een beklag als bedoeld in artikel 98 lid 4 in samenhang met artikel 552a Sv niet kan zijn gericht tegen de manier waarop uitvoering is gegeven aan de bevolen vernietiging van gegevens. Bij de beslissing van de rechter-commissaris dat de 1727 als geheimhoudersinformatie aangemerkte bestanden ‘worden uitgegrijsd zodat deze ontoegankelijk blijven voor het onderzoeksteam’ gaat het immers niet om de manier waarop de selectie heeft plaatsgevonden.

Nu echter moet worden aangenomen dat de klager het rechtsmiddel heeft willen instellen dat

openstond tegen de manier waarop uitvoering is gegeven aan de bevolen vernietiging van de gegevens, moet het ervoor worden gehouden dat de klager ook een verzoek als bedoeld in artikel 552a lid 2 Sv heeft willen doen. De rechtbank had daarom het beklag in zoverre moeten opvatten als een verzoek tot vernietiging als bedoeld in artikel 552a lid 2 Sv en dit moeten beoordelen aan de hand van de hierboven bedoelde maatstaf.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 15-04-2025

ECLI: ECLI:NL:HR:2025:578

Zaaknummer: 24/02504

Rechters: M.J. Borgers, A.E.M. Röttgering, A.L.J. van Strien, T. Kooijmans en T.B. Trotman

Advocaten: Y.E.A. Buruma

Wetsartikelen: 98 Sv en 552a Sv